

Løvelbro kro nok engang

86-årige Alma Mortensen fortalte barndomsminder fra Løvelbro Kro.

Vejen Andersen, Passiar marts 1985

I passiarhistorierne den 5. og 12. marts beskæftigede vi os med bl.a. Løvelbro Kro, hvor vores to passiar-gæster, Leth og Nørris, havde været som drenge. Omtalen af kroen havde til følge, at skriverkarlen blev ringet op af fru Marie Schrøder, der fortalte, at hun var datter af den ældste af de tre omtalte kropiger, og at hendes søster, Alma Mortensen, som nu bor i Roslev i Salling, har levet de første 12 år af sit liv i den gamle kongelig privilegerede landevejskro. Resultatet af telefonsamtalen blev, at fru Schrøder og undertegnede aflagde et besøg i Roslev, hvor den nu næsten 86-årige Alma Mortensen fortalte barndomsminder fra Løvelbro Kro.

»Mine bedsteforældre. Sine og Jens, der havde efternavnet Christensen, men som blandt egnens folk blev kaldt henholdsvis Kro-Sine og Kro-Jens, havde Løvelbro Kro fra 1874 til 1912. Min bedstefar var fra Simested og var udlært købmand. mens min bedstemor var lærerdatter fra Fjelsø. De havde tre døtre. Olivia, Birgitte og Kristine og sønnen Søren.

Til kroen hørte også en smedje og min mor, Birgitte. (Birgitte Kirsten Christensen født 1874) blev gift med smedesvenden, og de fik Marie og mig. Ægteskabet var imidlertid en misforståelse, idet vores far, som vi aldrig har kendt, holdt mere af flasken end af sin familie, så vores forældre blev skilt, da vi var ganske små. Min mor og min søster flyttede til Fjeldsø, hvor min bedstefar hjalp dem til en lille ejendom. Det var også meningen, at jeg skulle have været med, men dit blev aldrig til noget, da jeg helst ville være hos mine bedsteforældre i kroen. Da bedstefar var en godmodig mand, endte diskussionen om hvor jeg skulle være, med hans ord: *Vi vil ikke have tuder i af den tøs, så hun bliver her i kroen.*

Blandet handel

Om kroens indretning fortæller Alma Mortensen:

»Der var krostue og høkerforretning midt i huset. Stuen havde hele husets bredde og der var krostue i den ene side. og i deri anden side var der høkerforretning, her hvor bedstefar har handlede med alskens ting lige fra reb til klipfisk m.v. Senere blev det forbudt at have forretning i samme lokale som krostuen, så forretningen blev flyttet til den anden ende af huset. I den side, der var indrettet til krostue, var der langs væggen et langt fast bord og bænk. På bordet stod der altid en »ølkovs« og en tobakstønde, hvor gæsterne forsynede sig uden at spørge. Der var cementgulv. som efter alle kunstens regler blev strøet med sand og der var anbragt et par spytbakker, som gæsterne spyttede efter, men sjældent ramte.

Kørestalden lå ved den østlig side af vejen, så man kørte lige gennem kroens gård. Kørestalden var så lang, at der kunne holde flere hestekøretøjer bag hinanden. Der var flytbare krybber til hakkelse, så hestene kunne få et foder, mens passagererne fik sig en te- eller kaffepunch i krostuen.

I kørestalden var der også et simpelt værelse. det såkaldte bissekræmmerværelse. hvor landevejsbisserne kunne sove for natten for 25 øre. Min bedstefar havde den skik, at hvis de betalte, fik de en morgenbitter,

Arbejdsdeling

Kroen blev passet af moster Olivia, mens det var bedstefar var købmand og bedstemor regerede i køkkenet. Vores morbror Søren passede landbruget, som var på omkring 60 land, og vi havde en halv snes køer, nogle ungkreaturer, nogle heste, 25 får og en gal vædder, som ville stange.

Kroens gæster var mest folk, som havde været i Vi borg for at handle og nu kom ind for at få en lille en til næsen. inden de kørte videre. De var tit fulde, når de kom, og hvis de var alt for højrøstede, fik de ingen spiritus, så satte bedstefar en dans sodavand på bordet og moster Olivia truede med at pudse hunden Rolf på dem.



kro jens og kro signe

Bedstefar drak aldrig spiritus og holdt sig for det meste fra krostuen. Om søndagen kom der tit viborgensere kørende ud til kroen. Mens mændene fiskede i åen, blev fruene i kroen, og jeg har tit fået en skilling ved at grave orm op til lystfiskerne fra Vi borg.

Når der var markeder, havde vi altid en del trækkere, der holdt ind med deres store kobler af heste og kreaturer, som trængte til hvile, mens trækkerne fik en kaffepunch. Dyrere var som regel så ømfodede, at de næsten ikke kunne gå på de grusede veje. Disse trækkere kom tit om natten, når de var på vej til Viborg eller Hobro. De havde altid en lang række heste. der var bundet i halen af hinanden.

Sigøjnere

Men der kom også sigøjnere i deres beboelsesvogne. som de parkerede bag ved kroen hvor de altid gjorde holdt et stykke tid. Så var det med at få høns og vasketøj ind, ellers forsvandt det. De havde altid en masse børn, som det var mig strengt forbudt at lege med. Der var et vældigt leben, når en sådan sigøjnertrup holdt til ved kroen. hvor de bl.a. tændte bål, hvor på de lavede deres mad. Jeg husker også, at Cirkus Vendelin til gjorde holdt ved kroen. De havde også en beboelsesvogn, som blev trukket af to store heste, men det var en hel luksusvogn i forhold til sigøjnervognene.

Et år. da der var militærmanøvre nede i bakkerne omkring kroen, havde vi indkvartering af 120 soldater, som sov rundt om i hele huset. Officererne havde oprettet hovedkvarter i selve krostuen, og hele kroen var belagt. Soldaterne var så sultne, da køkkenvognen ikke var nået frem, at min bedstemor måtte i gang med at lave mad til de mange mennesker. I den ene af vores to gruekedler kogte hun sødsuppe, mens hun i den anden kogte kartofler. Til kartoflerne, som soldaterne selv måtte pille til de klipfisk. Til gengæld fik bedstemor, da køkkenvognen med madvarerne til de mange soldater endelig nåede frem, en portion kød. I 1912 solgte mine bedsteforældre Løvebro Kro og flyttede til Fjelsø. hvor de havde min bedstemors fars hus. Min bedstefar havde i forvejen opholdt sig meget i Fjelsø, for mine bedsteforældre levede ikke så godt sammen.

. Der var til ufred i kroen mellem dem og deres børn, og det var som regel min bedstemor, der var skyld i dette. Bedstefar var en stille og fredelig mand. der gerne ville læse og have orden i sine sager. Han førte således dag for dag regnskab for såvel kro, købmandsbutik som landbrug. Jeg gemmer endnu, som et kært minde om min barndom i Løvelbro Kro. en af hans gamle slidte regnskabsbøger, slutter Alma Mortensen vores hyggelige søndagspassiar.

Orden i tingene

At Kro-Jens har været et ordensmenneske, vidner den gamle regnskabsbog for årene 1894 til 1912 om, som skriverkarlen haft lejlighed til at studere. I den slidte bog er ført såvel indtægter som udgifter, afsluttende med et eventuelt over- eller underskud. I året 1894 har der således været en indtægt på 4879 kr. og en udgift på 4557 kr. som gav et overskud på 322 kr. Af interessante oplysninger fra bogen kan nævnes, at Olivia den 5. januar 1900 har fået en symaskine, der kostede 25 kr. Den store soldatermanøvre i 1910 er også

været en jule storm, idet det har kostet 200 kr. at få taget repareret og mønjet Den interessante bog som ville være en lækkerbissen for Tjeles Lokalhistoriske Arkiv, slutter med, at familien er flyttet fra Løvelbro Kro i august 1912, efter at man ved auktion har solgt besætningen.

Vores passargæst kom efter sin konfirmation ud at tjene, bl.a. i Saling, hvor hendes morbror efter salget af kroen købte en landejendom. Mens hun tjente i det fede Saling fik landposten øje på hende, og i 1922 førte han den forhenværende kropige som brud til sit hjem i Roslev, hvor han pludselig døde efter en travl

Vejen Andersen



Løvelbro kro 1912. Kroens hestebestand præsenteres af fra venstre datteren Olivia, sønnen Søren og endelig den 12-årige Alma. På skiltet ved døren står Kgl. Privilegeret Kro Løvelbro.